Părintele
PAISIE OLARU
În Cer cu îngerii şi pe pământ cu oamenii

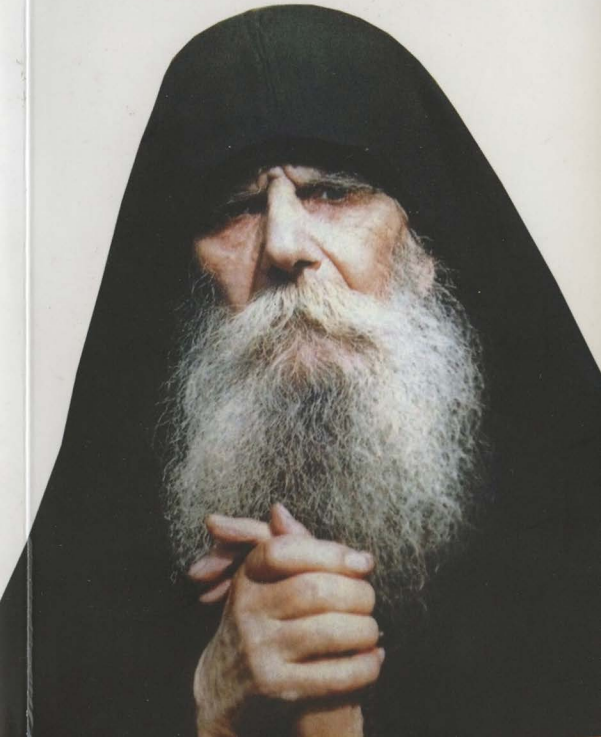

Părintele Paisie Olaru

În Cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Volum coordonat de
Vlad Herman

București
editura ORTODOXIA

© Editura Ortodoxia

Volum coordonat de Vlad Herman

Comenzi online:
www.librariaortodoxia.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

CATANĂ, CONSTANTIN

Părintele Paisie Olaru : în cer cu îngerii şi pe pământ cu oamenii / părintele Constantin Catană ; coord.: Vlad Herman. - Bucureşti : Ortodoxia, 2015

ISBN 978-606-93939-7-0

I. Herman, Vlad (coord.)

281.95 Paisie Olaru

929 Paisie Olaru

Cuvânt înainte

Părintele Paisie Olaru va rămâne pentru totdeauna în rândul marilor Duhovnici şi Sfinţi care au răsărit din neamul românesc. Citind viaţa şi sfaturile Părintelui Paisie realizezi că acesta a ajuns la un înalt nivel duhovnicesc tocmai prin smerenia pe care a avut grijă să o păstreze până la finalul vieţii pământeşti, dar şi prin celelalte virtuţi, detaliate foarte frumos în paginile următoare de inimosul Părinte Constantin Catană de la Mănăstirea Văratec.

Personal, Părintele Paisie mi-a intrat în inimă destul de recent, după ce am citit pe larg viaţa şi sfaturile sale.

M-a impresionat cuvântul său despre iertare, care ar trebui să ne pună serios pe gânduri în contextul vieţii veşnice:

"Dacă nu cerem iertare şi nu iertăm, în zadar aşteptăm Paştele!"

Faptul că Părintele a fost văzător cu duhul reiese şi din paginile acestei cărţi,

dar şi din afirmaţia făcută de marele duhovnic după căderea comunismului:

"Aceasta este un semn mare că s-a luat pacea de pe pământ. Căci s-a zdrobit capul şarpelui, dar veninul lui a rămas şi s-a răspândit în toată lumea prin coada lui.[1]"

Iată că vorbele Părintelui s-au împlinit, căci astăzi lumea e tot mai mult otrăvită cu veninul urât al şarpelui cel dezbinător.

Pot să mai spun că la mormântul Părintelui, liniştea te cuprinde nu doar datorită locului în care este amplasat cimitirul Sihăstriei, ci mai ales datorită căldurii duhovniceşti pe care Părintele Paisie şi ceilalţi Cuvioşi care odihnesc acolo o emană prin duhul lor viu.

Părintele Paisie Olaru este unul din modelele prin care îţi poţi sfinţi şi ghida viaţa în aceste vremuri tulburi, în care nu ne mai rămâne decât să urmăm exemplul sfinţilor pentru a ne salva sufletul.

Vlad Herman, septembrie 2015

---

1 Din volumul de ziceri, apoftegme si relatări editat de Părintele Ioanichie Bălan si apărut la Editura Trinitas, 1993.

Scurtă biografie a Părintelui Paisie Olaru

Ieroschimonahul Paisie Olaru s-a născut la 20 iunie 1897 în satul Stroieşti, comuna Lunca, judeţul Botoşani, primind la botez numele de Petru. Tatăl său era pădurar, iar mama sa casnică.

A făcut şcoala primară în sat, dar pe atunci în sat se făceau numai trei clase, micuţul Petru fiind premiant în toţi cei trei ani.

Apoi a intrat în armată pentru a-şi face stagiul militar, luând parte şi la Primul Război Mondial, timp în care s-a rugat lui Dumnezeu să-l scape, dorind să se facă călugăr.

Scăpând cu viaţă, statul l-a răsplătit pentru participarea la război şi i-a dat cinci hectare de pământ, pe care el le-a împărţit fraţilor mai mari.

În anul 1921 a intrat în obştea Schitului Cozancea Botoşani, unde s-a nevoit

timp de aproape 30 de ani.

La 9 iunie 1922 a fost tuns în monahism ca schimonah, primind numele de Paisie.

În 1925 a vizitat mănăstirile nemţene, ajungând şi la Sihla, unde a rămas mai multe zile.

Între anii 1930-1932 a încercat să se mute la Mănăstirea Sihăstria, dar neavând binecuvântarea egumenului de la Cozancea, stareţul Ioanichie Moroi nu l-a primit şi prin urmare s-a întors la Cozancea.

Odată, în timp ce se ruga a auzit un cor ceresc cântând cântări bisericeşti. A însemnat locul respectiv cu o cruce de stejar, iar după ce a obţinut aprobarea mitropolitului a construit un paraclis de lemn. După o vreme, noul stareţ de la Cozancea i-a dat voie să facă şi câteva chilii. Avea acolo şi o mică grădină, precum şi viţă de vie.

A vieţuit astfel mulţi ani, crescând şi câţiva ucenici aleşi (printre care şi Părintele Cleopa care a ajuns la schit în jurul anului 1935).

În 1933, la doar 36 de ani, a primit marea schimă cu gândul de a se face pustnic.

În anul 1943, la 14 octombrie, a fost hirotonit diacon, iar la 4 aprilie 1947 a fost hirotonit preot şi apoi numit egumen al Schitului Cozancea pe care l-a condus aproape un an de zile.

În anul 1948 s-a retras la Mănăstirea Sihăstria din judeţul Neamţ, ca duhovnic.

Între anii 1949-1953 a vieţuit la Mănăstirea Slatina din judeţul Suceava, ca duhovnic, stareţ fiindu-i Părintele Cleopa.

În primăvara anului 1954 a revenit la Mănăstirea Sihăstria ca duhovnic al întregii obşti.

Între anii 1972-1984 s-a nevoit la Schitul Sihla ca sihastru desăvârşit, avându-şi chilia aproape de peştera Sfintei Teodora. Se ruga, postea şi spovedea zilnic mireni şi călugări, ajungând cel mai renumit şi căutat duhovnic din ţară.

În toamna anului 1986 a revenit în obştea Mănăstirii Sihăstria, dar şi-a frac-

turat piciorul drept şi astfel a rămas imobilizat la pat, în chilia sa, până la sfârşitul vieţii. Pe lângă aceasta, s-a îmbolnăvit de cataractă la ambii ochi şi şi-a pierdut auzul în bună parte.

În noaptea de 18 octombrie 1990, Părintele Paisie Olaru şi-a dat sufletul în mâinile lui Hristos.

Sursa:
http://paisieolaru.blogspot.ro

Părintele Paisie Olaru
În cer cu îngerii şi pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Pe chipul ţării noastre există destule locuri minunate care se întipăresc pentru totdeauna în gândul şi-n inima oricărui trecător şi deopotrivă există şi elementele climatice prielnice, pe care le caută călătorul pentru odihna trupului. Însă, în regiunea subcarpatică din jurul oraşului Târgu Neamţ, zonă turistică de mare atracţie, cu frumoase şi numeroase monumente istorice care ascund sub patina vremii valori de nepreţuit, se află şi Sfânta Mănăstire Sihăstria, unde omul îşi poate proba, în modul cel mai convingător, starea sufletească pentru a-şi schimba înfăţişarea puternic încrustată de grijile

cele multe ale vieţii.

Ajungând la Târgu Neamţ, suntem în zona turistică dominată de "diadema" mult strălucitoare a marilor mănăstiri care tronează pe culmi protectoare nu prea înalte şi care, prin glasul clopotelor şi al sunetului de toacă, depăşesc cu unduiri molcome drumuri şi poteci până-n fundalul înverzit al munţilor, deschizând astfel cărare îngerilor, atât spre înăuntrul cât şi spre înafara iubitorilor de drumeţie.

Urmărind traseul din Târgu Neamţ spre Mănăstirea Sihăstria, după popasul turistic "Branişte", fără a ne îndrepta spre rezervaţia de zimbri „Dragoş-Vodă", facem drumul spre stânga, care uşor, uşor se îngustează şi priveliştile sunt tot mai sălbatice.

De la Mănăstirea Secu în sus, la aproximativ 3-4 kilometri se ajunge la Mănăstirea Sihăstria, aşezământ ridicat prin anii 1655 de către Episcopul Ghedeon de Huşi.

Mănăstirea Sihăstria, beneficiind de o poziţie geografică favorabilă, este

binecunoscută de pelerinul român, dar şi mai cunoscută datorită celor doi mari duhovnici: Părintele Paisie Olaru şi Părintele Cleopa Ilie şi tot atât de cuviincios aşezându-l şi pe Părintele Petroniu Tănase de la Prodromu care s-a nevoit, a tăcut şi s-a rugat şi la Sfânta Mănăstire Sihăstria o vreme şi care toată viaţa a fost aspru cu sine.

În cele ce urmează, voi alcătui un portret în cuvinte celui care a fost Ieroschimonahul Paisie Olaru, cel care a vorbit cu Dumnezeu, ziua şi noaptea, prin darul rugăciunii şi al smereniei.

Multe vorbe frumoase s-au spus despre blândul şi smeritul Ieroschimonah Paisie de către ierarhi, preoţi, monahi şi credincioşi, vorbe care au ajuns la inima multora. Foarte bine! Şi iată că, pe lângă cei mulţi şi eu nevrednicul şi nemonahul Preot Constantin de la Mănăstirea Văratec, în cele ce urmează, voi spune, în felul meu, aşa cum l-am cunoscut: „Căutaţi-l pe Părintele Paisie!", cel care a fost o icoană vie prin pilda vieţii lui, cel care a fost aluatul bun şi gustos în frământătură, cel care a fost viu şi credi-

bil, modelator de suflete, care cu privirea şi vorbe puţine înmuia cea mai împietrită inimă şi umplea cu bucurie cea mai goală inimă prin expresiile sale: "dragul tatii", "tătucă", "copiii mei"...

În acest fel el era puntea tare dintre om şi Dumnezeu şi nu întârzia nicicum a purcede la invocarea milei lui Dumnezeu, prin care alina neputinţele fiilor săi duhovniceşti.

Nu întâmplător încerc un portret în cuvinte al Ieroschimonahului Paisie, ci am ţinut seamă de vorbele monahului Chiril Roşu, vieţuitor al Mănăstirii Sihăstria, care mi-a spus adesea:

"Eu te rog ca atunci când vei putea, să scrii ceva despre Părintele Paisie, căci l-ai cunoscut mai bine decât alţi tineri din lume. Sfinţia ta, fiind în vacanţe la Mănăstirea Secu, ai avut bunul prilej să-l asculţi şi să-ţi dea şi cuvânt de folos cu vorbe puţine şi eu cred, după cum ne cunoaştem de atâta vreme, că ai să-i zugrăveşti în scris chipul său de mare duhovnic al zilelor noastre."

"Sfântul de pe icoană al veacului trecut"

Monahul Chiril a plecat demult la cele veşnice şi eu abia acum îi împlinesc dorinţa, străduindu-mă să prezint cât mai fidel bunăvoinţa Ieroschimonahului Paisie, care mi-a umplut sufletul de nădejde şi de bucurie în anii tinereţei mele.

Prin cele ce urmează să spun despre Părintele Paisie de la Sihăstria, cel cu inima de mamă, nu diminuez cu nimic rolul şi rostul altor isihaşti deosebiţi ai altor Sfinte Mănăstiri, ci vreau să punctez câteva fapte ale acestui stâlp de susţinere al monahismului românesc, care a lucrat grădina pietroasă din sufletul multor slujitori ai Bisericii şi a credincioşilor care îl căutau pentru rugăciune şi sfat bun şi despre care niciodată nu se va putea scrie totul, căci a avut şi fapte tainice pe care nimeni nu le-a văzut şi nici nu le-a spus nimănui.

L-am cunoscut pe Ieroschimonahul Paisie de la Mănăstirea Sihăstria, când aveam doar 15 ani şi eram elev la Seminarul Teologic din Sfânta Mănăstire Neamţ şi Părintele Vasile Ignătescu, directorul Seminarului, pe noi, elevii din anul întâi, ne-a dus la Sfânta Mănăstire Sihăstria pentru a-l cunoaşte pe Părintele Paisie – ştiut de foarte mulţi creştini ca mare Duhovnic şi smerit Cuvios pe lângă Părintele Cleopa şi Părintele Antim Găină de la Mănăstirea Secu.

Până atunci nu fusesem la Mănăstirea Sihăstria, dar eram frământat de gândul şi dorinţa de a cunoaşte Sfintele Mănăstiri din zona Neamţului, în care viaţa spirituală din vremea aceea domina în toate sfintele locaşuri mănăstireşti. Originalitatea exprima bogăţia duhovnicească. Era suficient doar să priveşti chipul unui monah şi aveai senzaţia că deja eşti lângă un sfânt. Aşa l-am văzut eu pe Părintele Paisie, Sfântul de pe icoană al veacului trecut.

Eram prea tânăr atunci, dar încerc să reconstitui în toată plenitudinea întâlnirile mele cu marele Cuvios de la care

nu am păstrat fotografii, nici material scris, ci vorbe adevărate, vorbe sfinte, vorbe curate din fructul Sfinţilor Părinţi ai Bisericii noastre, care au fost adevărată hrană pentru vestitul şi cel vrednic de pomenire, marele pustnic, Părintele Paisie.

Nu pot uita momentul când noi, cei 27 seminarişti, am intrat în sărăcăcioasa lui chilie şi aşezându-ne în genunchi alături de directorul şi profesorul nostru, Părintele Vasile Ignătescu, ne-a binecuvântat cu această rugăciune:

"Domnul Dumnezeu, Preamilostivul, să vă miluiască,

Domnul Iisus Hristos să vă împlinească toate cererile cele bune,

Domnul, Cel în toate puternic, să vă izbăvească de tot necazul şi de toată boala,

Domnul să vă înveţe pe voi,

Domnul să vă înţelepţească,

Domnul să vă ajute,

Domnul să vă mântuiască,

Domnul să vă apere,

Domnul să vă păzească,

Domnul să vă cureţe,

Domnul să vă umple de bucurie duhovnicească,

Domnul să vă fie sprijinitor sufletului şi trupului vostru.

Domnul, ca un Bun, Milostiv şi de oameni Iubitor, să vă dea iertare de păcate.

Domnul Dumnezeu, Iisus Hristos, la ziua Judecăţii, să vă miluiască şi să vă binecuvinteze în toate zilele vieţii voastre.

Că Aceluia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, împreună şi Părintelui Celui fără de început şi Preasfântului, Bunului şi de viaţă Făcătorului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor!

Amin."

Această rugăciune spusă de către Părintele Paisie ne-a umplut sufletul tuturor de bucurie şi multă vreme am crezut că este rugăciunea pe care a alcătuit-o Cuviosul, pentru a binecuvânta pe fiecare, după trebuinţă.

Când am ajuns şi eu slujitor al bisericii, această rugăciune, atât de folositoare, am găsit-o în Molitfelnic şi o citesc şi eu, cu mare evlavie, celor credincioşi

care-mi cer binecuvântare, deşi este în "Rânduiala împărtăşirii grabnice a celui bolnav".

Şi aşa, cu această înaltă binecuvântare, Ieroschimonahul ne-a mângâiat pe frunte pe fiecare şi a pus în noi o şi mai mare bucurie spunându-ne, printre altele:

"Copiii mei, voi o să fiţi slujitorii de mâine ai Sfintei noastre Biserici, timpul vă este alături şi odată cu el creşteţi cu vârsta. În faţă să aveţi Icoana smereniei Mântuitorului Hristos, prin care să dobândiţi dulceaţa rugăciunii şi a învăţăturii celei bune de la părinţii profesori, care şi ei săracii, pe lângă cele multe griji ale vieţii lor, cu responsabilitate vă aşează în trăirea pentru Dumnezeu, iar credinţa dreaptă să facă rădăcini înăuntrul vostru, ca mintea şi inima să vă fie luminate pentru a vă duce viaţa fără de păcat.

Acolo, la Seminar, aveţi şi Sfânta Mănăstire Neamţ lângă voi, unde mulţi părinţi de altădată ca şi de acum, Părinţii: Mina Prodan, Ioachim Spătaru, Damaschin Trofin, poartă în ei rânduieli sfinte

şi să aveţi ataşament neclintit faţă de ei, pentru că sunt mărturisitori nu numai cu vorba, dar şi cu viaţa lor.

Eu ştiu că bieţii voştri părinţi, mama şi tata, v-au învăţat să aveţi frică de Dumnezeu, dragoste pentru Sfânta Biserică, cinstire şi respect către toţi oamenii, dar aici, la Seminar, o să învăţaţi că în respectul reciproc n-o să încapă cuvintele urâte, gesturile nepotrivite, că dimineaţa, după-amiaza şi seara o să îngenuncheaţi în faţa icoanelor din Biserica Paraclis a Seminarului, pentru a vă forma întru slujirea voastră de mai târziu."

Şi oftând cu durere, a continuat, spunându-ne:

"Câte a pătimit Domnul nostru Iisus Hristos pentru noi! El pe toate le-a făcut pentru noi ca să ne mulţumim, dar îngrijorarea mea pentru voi este mare căci nu ştim ce va aduce ziua de mâine: poate suferinţă trupească, poate suferinţă sufletească, poate nemulţumire sau mai ştiu eu ce alte încercări, însă niciodată să nu pierdeţi nădejdea, copiii mei, vlăstare curate şi tinere ale Bisericii lui Hristos!"

"Piatra de zid a monahismului românesc"

După ce ne-a ospătat cu brânză şi pâine am făcut cale întoarsă spre Seminar, plini de bucurie că l-am cunoscut şi noi pe Părintele Paisie, care, printre altele, ne-a vorbit şi despre calea cea strâmtă a mântuirii, despre care am înţeles fiecare pe cât ne-a fost dat.

Pluteam de bucurie la cele spuse de marele Cuvios şi pentru faptul că ne-a luat sub stăpânirea lui cu rugăciunea, înţelegând noi, la nivelul creştinesc, că este mare dar de la Dumnezeu ca un isihast, căruia noi nu i-am oferit decât dragostea şi bucuria de a-l fi întâlnit, să te aibă în rugăciunea lui individuală.

Încrezători în făgăduinţa sa, l-am întrebat pe Părintele nostru director:

"De ce un astfel de călugăr, atât de rugător şi cu o viaţă de sfânt stă într-o astfel de chilie, aproape de grajdul cu

vite şi atât de sărăcăcios în ţinuta lui?"

Iar Părintele director, protectorul nostru, ne-a răspuns:

„Da, de asta v-am dus la Sfânta Mănăstire Sihăstria, ca să vedeţi şi voi că sfinţii sunt printre oameni, dar nu sunt cunoscuţi.

Mă, băieţi, mă, Părintele Paisie este piatra de zid a monahismului românesc, este protectorul monahilor bătrâni şi tineri, este protectorul multor credincioşi din ţara noastră, este conştiinţa resimţită în toate mănăstirile şi schiturile nemţene, este forţa reală a identităţii monastice, este statura încununată în întregime cu multe daruri duhovniceşti, este chipul de monah dorit de obştea dreptcredincioşilor. El poartă cu sine toate făgăduinţele monahului, cât şi bucuria ostenelilor, a stării de nevoinţă şi de pocăinţă.

El îşi luminează chilia, după cum şi voi aţi observat, cu lampa cu petrol, iar la privegherile sale tainice, lumânarea îi luminează fila Ceaslovului şi a Psaltirii.

Da, chilia sa, fără canapele şi scaune, doar cu un pat din lemn acoperit

sărăcăcios, este fastul bucuriei lui de a se şti sărac material şi bogat spiritual.

De altfel, voi trebuie să ştiţi că Părintele Paisie Olaru, ca şi Părintele Ilie Cleopa, după cum şi Părintele Petroniu Tănase şi pe lângă ei l-aş aşeza şi pe Părintele Ioil, sunt lumini curate pentru Mănăstirea Sihăstria.

De fapt aici toţi părinţii călugări ostenesc admirabil, dar cel care continuă să fie prezent privegherilor de noapte şi zi este Părintele Paisie, cel mult căutat de obştea creştină şi care aşează în sine toată suferinţa, toate grijile, toate lacrimile şi neajunsurile omului. El este cel care întreţine, pe lângă ceilalţi monahi, starea duhovnicească şi rugăciunea lucrătoare.

Voi n-aţi auzit de Patericul egipteanan?

Acest Ieroschimonah, chiar fără dispoziţii chiriarhale, poate fi trecut pe filă de Pateric şi credem că, de-a lungul anilor, se va găsi cineva să ne vorbească în scris despre acest Cuvios care a înmiresmat cu rugăciunea sa toate potecile, toate cărările, toate ascunzişurile din muntele

Sihăstria, unde cred că şi sălbăticiunile pădurii îşi au liniştea lor.

Însă Părintele, prin modul său de viaţă, măi, copii, să nu credeţi că-şi etalează calităţile în faţa monahilor şi a credincioşilor, ci îşi amenajează de aici, de pe pământ, viaţa pentru Cer, pentru Dumnezeu.

Părintele Paisie, prin viaţa austeră, îşi defineşte conturul său de monah şi nu se lasă umbrit de frumuseţea cea trecătoare a pământului.

Şi să mai ştiţi că aşezământul acesta monahal ascunde în adâncul cimitirului multe chipuri de monahi care au fost statornici în credinţa şi ascultarea lor şi au izvorât lumină din viaţa lor duhovnicească".

Colegul nostru de Seminar, Sandu Vasile din Pipirig, astăzi preot valoros, osârduitor slujitor şi fost profesor la Seminarul Teologic - Mănăstirea Neamţ şi care participa mai des la slujbele din Sfânta Mănăstire Sihăstria, ne spunea:

"Măi, Părintele Paisie, de la distanţă îţi cunoaşte gândurile şi când eşti în apro-

pierea lui simţi o uşurare, o transformare. Binecuvântarea lui este principalul dar de reconfortare, mai ales când îl auzi vorbind. El este echilibrul în viaţă a multor pipirigeni."

Şi eu am constatat că, atunci când mergeam de la Sfânta Mănăstire Secu la Sfânta Mănăstire Sihăstria, aceasta doar atunci când aveam blagoslovenia Părintelui Stareţ Gherontie Ştefan, nu puritatea aerului şi frumuseţea peisajului montan îmi aşeza liniştea în suflet, ci doar faptul că-n această Sfântă Mănăstire era Părintele Paisie.

Copleşit de existenţa lui, îmi era de multe ori suficient să valorific puţinul timp de şedere în Sfânta Mănăstire doar privind cum mulţimea de credincioşi veniţi din multe colţuri ale ţării aştepta la rând să primească sfat şi binecuvântare, îmbrăţişând în tăcere frumuseţea muntelui care împrăştie de veacuri tăcerea în dimensiuni impresionante.

Sunt nişte ani din care îmi adun amintirile despre Ieroschimonahul Paisie de la Sihăstria şi care au rămas în inima mea ca într-o ladă de zestre şi acum le

culeg cu mare drag de pe colinele acoperite de arbuşti şi de tufărişuri, iar mai apoi, coborând pe drumul şerpuitor dintre Mănăstirea Secu şi Mănăstirea Sihăstria, mi-l amintesc pe Părintele Sofronie Ungureanu, casierul Sfintei Mănăstiri Secu, care-mi spunea, într-una din zilele călduroase de vară, de prin 1968:

"Frate Constantine, acolo la Roman, la frăţia ta, nu sunt mănăstiri şi n-ai avut de unde cunoaşte viaţa monahilor, dar uite acum am să-ţi spun că Mănăstirea Sihăstria are vreo patru duhovnici mari, însă dintre toţi, cel care s-a lipit de inima mea este Părintele Paisie Olaru, un mare Cuvios.

El nu construieşte garduri şi nici nu ridică ziduri, dar zideşte suflete prăbuşite în păcat. Nu de mult am fost şi eu cu mama mea la Cuvios ca să ia binecuvântare, că din tinereţile ei aş putea spune că a stat sub epitrahilul său şi a hrănit-o cu Sângele şi Trupul lui Hristos.

Eu când mai am probleme pe la mănăstirea noastră, la el merg şi-mi descarc sufletul. Şi-mi amintesc bine că, de fiecare dată, mă cunoştea după expresi-

vitatea feţei şi-mi spunea:

<<Părinte Sofronie eşti greu la inimă. Copacul care este în bătaia vântului, acela are rădăcini puternice. Cunosc şi eu problemele mănăstirii de care vă ocupaţi sfinţiile voastre. Aveţi şantier mare. Nu prea aveţi liniştea rugăciunii şi a rânduielilor celor bune, că şi aşa sunteţi puţini şi aveţi multe lipsuri, dar înjugaţivă cu toţi la plug în ogorul lui Hristos, care vă va da şi pâine şi apă, dar şi viaţă duhovnicească.>>

Dragul meu frate, vorbele Părintelui Paisie au fost totdeauna alifia vindecătoare pentru sufletul meu.

Părintele Paisie, adeseori îmi spunea:

<<Să participăm la luptă pentru liniştea sufletului, cu instrumentele Evangheliei şi ale lui Iisus Hristos Mântuitorul, pentru a nu fi prinşi de ofertele şi de instrumentele lumeşti care sunt ispititoare.>>

Şi mai spunea Părintele Paisie:

<<Părinte Sofronie, e greu să cuprindem cuvintele lui Dumnezeu, dar

de ne vom identifica cu împlinirea făgăduinţelor noastre de călugări, vom slăbi puterile diavoleşti şi, mai devreme sau mai târziu, vom culege şi roada, dar să avem răbdarea şi smerenia fierte în rugăciune.>>

Ştii, eu ajung la Ieroschimonah în furia mea, iar această privighetoare a nopţii, netulburat şi cu chipul plin de lumină îmi spune:

<<Sofronie, Sofronie, spinoasă e calea mântuirii fără de răbdare, recuperează timpul cu rugăciunea şi împăcarea, căci oricărui monah Dumnezeu îi dă timpul bucuriei, dar şi al tristeţii, căci unde este îndelungă răbdare, unde este dreaptă socoteală, unde este blândeţe, acolo este şi mila lui Hristos.>>

Şi aşa spunându-mi, mi-am căutat drumul răbdării şi parcă nu mă mai supăr aşa de tare."

"Când Părintele se roagă, dracii sunt liniştiţi şi dorm"

Cine a gustat un pic din vorbele Părintelui Paisie, a gustat din Slava lui Dumnezeu.

Într-o zi de 6 august, ziua Schimbării la Faţă a lui Hristos Mântuitorul, după ce am considerat eu că m-am achitat în cele rânduite de către Părintele Stareţ al Mănăstirii Secu, împreună cu blândul şi piosul călugăr Ghimnazie, am plecat spre Mănăstirea Sihăstria, cu gândul că acolo vom mânca miere de albine, aşa cum este tradiţia prin părţile noastre.

Ajungând la mănăstire, evlaviosul călugăr îmi spune:

"Frate Constantin, dacă vrei să simţi gustul mierii de albine, trebuie mai întâi să trecem pe la Părintele Paisie să ne binecuvinteze şi la întoarcere să nu avem vreo ispită!"

Înainte de a ajunge la chilia Părintelui,

l-am întâlnit pe Părintele Macarie Tănase şi l-am întrebat:

"Oare Părintele acum se odihneşte? Cum să facem pentru a lua binecuvântare?"

Părintele ne-a răspuns:

"Părintele Paisie nu doarme, nimeni nu ştie când şi cât doarme, doar atât ştim: când Părintele se roagă, dracii sunt liniştiţi şi dorm, iar noi ne ducem viaţa în linişte, iar când suntem tulburaţi atunci ştim bine că Părintele Paisie şi-a luat puţin timp pentru odihna trupului său, dar iaca mă duc eu şi-i spun că sunteţi la uşa lui, că pe amândoi vă cunoaşte că investiţi viaţa în Dumnezeu, mata cu tinereţea, iar Părintele Ghimnazie cu bătrâneţea."

Şi intrând în chilia sa, Părintele Paisie ne zice:

"Părinte Ghimnazie, v-aţi tot întrebat pe cale: Oare ne primeşte Părintele la ora asta nepotrivită, nu cumva se odihneşte? Iată că stau la uşă şi vă aşteptam. Asta-i jertfa mea puţină de a-L pune pe Hristos Mântuitorul în inimile oamenilor.

Aşa-i că aţi venit să gustaţi din mierea de albine, că vi se pare a fi mai dulce decât cea de la Secu?"

Am rămas amândoi ca nişte muţi, iar la întoarcere ne-am reproşat că pe cale am vorbit destule şi Părintele ne-a cunoscut gândurile. Atunci Părintele Ghimnazie mi-a spus:

"Ce-ai crezut, frăţia ta, că cele ce ţi-am spus eu despre Părintele Paisie sunt vorbe goale? Iaca, acum te-ai convins că nu degeaba eu îl consider ca pe un Sfânt, că de la distanţă îţi cunoaşte pofta inimii.

Frate, frate, tare mai avem nevoie de prezenţa lui şi de rugăciunea lui, că atât Părintele Paisie, cât şi Părintele Cleopa se întâlnesc cu duhul Părintelui Antim de la noi şi aşa cred eu că ne rabdă Hristos şi are grijă Maica Domnului de noi, căci altfel am fi numai trup viu şi suflet mort.

Părintelui Paisie, discreţia şi tăinuirea îi sunt hainele smereniei. Este foarte simţitor cu relaţia celor din jur. Dacă eşti neputincios, sub braţul lui devii nepătimitor, aşa că frăţia ta să ştii

că nu ştiinţa te pune de-a dreapta lui Dumnezeu, ci evlavia şi smerenia.

Ai să vezi cât de folositoare o să-ţi fie vorbele şi binecuvântarea Părintelui Paisie la vremea când ai să fii preot, iar când păcatul te va încolţi, să-ţi aduci aminte de el, dar şi de noi cei din Mănăstirea Secu, că doar vezi că şi noi vă mai mângâiem cu câte ceva!"

Apoi, despre blândul Ieroschimonah mi-a vorbit la Mănăstirea Sihăstria, cât şi la Facultatea de Teologie din Bucureşti, Părintele Ioanichie Bălan, care mi-a fost coleg de facultate şi, printre altele, mi-a spus:

"Părinte Constantin, Părintele Paisie Olaru este unul dintre cei mai mari duhovnici, cunoscut şi apreciat în sfânta noastră mănăstire, cât şi-n mănăstirile din ţară.

Acest mare Cuvios, cu viaţă de Sfânt, vorbeşte fără odihnă cu Dumnezeu şi cu oamenii, se jertfeşte atât de curat pe sine şi-n aceeaşi măsură îi creşte duhovniceşte cu atâta căldură şi dragoste pe fiii săi duhovniceşti, care nu sunt puţini la

număr, cât şi pe călugării din mănăstirea noastră şi din alte mănăstiri.

Acest mare Ieroschimonah, atât la Mănăstirea Cozancea, cât şi la Mănăstirea Slatina şi mai ales la Mănăstirea Sihăstria, deschis pentru linişte şi pentru oameni, aş putea spune că face minuni deschizând poarta liniştii pentru toţi, ridicând moralul oricărui suflet şi pune leac potrivit pe orice rană, astfel dând speranţă şi deşteptând conştiinţa omului.

Acest mare Cuvios este un duhovnic al inimii, pentru că în rugăciunea lui şi-n privegherile lui de zi şi noapte se adresează mai mult inimii decât minţii. Când vorbeşte cu omul, vorbeşte şi cu Dumnezeu prin rugăciune, prin sfat şi prin spovedanie, la care dă şi canon al încrederii şi speranţei mântuirii fiecăruia.

Mai tot timpul, Părintele Paisie vorbeşte despre Rai şi mai puţin despre iad, spunând că omul este creat pentru a fi moştenitor al Raiului şi nu al iadului, de aceea şi spune tuturor:

<<Să ne întâlnim la uşa Raiului!>>

Fiind un Părinte al dragostei şi al

nădejdii, obişnuieşte să le vorbească ucenicilor săi, călugări şi credincioşi, despre Raiul şi fericirea dreptţilor.

Părinte Constantin, ţi-am dat cele două volume de predici ale mele şi eşti singurul căruia mi-am încredinţat sinceritatea şi dragostea mea pentru faptul că eşti slujitor la fosta Mănăstire Giurgeni, acolo unde este Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului.

Ai să te foloseşti de ele şi ai să găseşti şi vorbe de suflet pentru Părintele Paisie, căruia averea i-a fost smerenia, iar nădejdea Hristos Mântuitorul.

De fapt, ai văzut că dialogul cu sfinţia sa este un dialog emoţional, al inimii, al bucuriei şi al lacrimilor.

Mă, foarte dragă comoară mai avem noi aici la mănăstire, pe aceşti doi piloni: Părintele Paisie şi Părintele Cleopa.

Duhul evlaviei aprinde lumina, ca noi cei de aici să nu umblăm în întuneric şi aşa, oleacă câte oleacă, parcă şi noi suntem pe drumul Raiului.

Nu ştiu când, dar am să încerc cândva să am un dialog mai special cu sfinţia

sa, ca poate mai târziu, când vremurile vor fi mai bune, să aşez pe filă de carte tot ce îmi va spune acest mare Duhovnic şi Cuvios al Sihăstriei, care nu şi-a căutat numai mântuirea proprie, ci s-a rugat ca şi alţii să aibă parte de ea şi ca Dumnezeu să-i acopere pe toţi în vremea necazului.

El a fost păstorul cel adevărat şi nu năimit. Sub căpătâiul lui stătea cărămida, în buzunarul lui găseai batista încărcată de lacrimi pentru sufletele amărâte şi împovărate.

Vai, cum a trecut timpul şi noi mâine avem examen, hai la camera noastră şi să vedem ce a mai conspectat din materia de la Dogmatică Părintele Chiril Roşu – casierul mănăstirii noastre."

"Nu şi-a epuizat existenţa cu cele trecătoare ale lumii"

Sunt multe de spus despre Părintele Paisie: în raportarea sa la călugări şi oameni respecta întru totul libertatea fiecăruia, ce şi-o exprima prin blândeţe şi nu aviza în vreun fel pe nimeni, ci doar voia ca fiecare să conştientizeze a împlini Cuvântul lui Dumnezeu.

Părintele Paisie, aşa cum mi-a spus Părintele Petroniu, cel plecat de la Sihăstria în Sfântul Munte Athos, "nu şi-a epuizat existenţa cu cele trecătoare ale lumii, el avea modul de existenţă cel mai de jos: puţină mâncare, puţină apă, puţină îmbrăcăminte, adică nu avea nimic al lui. Eu mă voi duce, dar el rămâne să lumineze deopotrivă şi monahi şi mireni".

Altădată, văzându-mă mâhnit, Părintele Paisie mi-a spus:

"Păstrează pacea inimii şi slujeşte-L pe Mântuitorul Hristos, nu cu buzele, ci

cu inima şi cu smerenia, ca Raiul să-ţi fie aproape, nu căuta la siguranţa zilei de mâine, ci la mântuire. Aştept să ne întâlnim la uşa Raiului!"

Ştiu şi recunosc că n-am fost şi nu sunt în măsură să accept mult mai mult jertfirea avutului meu, dar nici nu m-am amăgit cu cele trecătoare. Uşor şi câte puţin încerc să transform puţinul meu în daruri, ca atunci, acolo sus, să nu se ruşineze de mine Părintele Paisie, care îmi tot spunea să nu-mi pierd osteneala pentru câştig pământesc ci să port curat darul Sfântului Duh.

Cu dragostea cea curată şi-n prietenia noastră de suflet, Părintele Chiril Roşu, fost casier al Sfintei Mănăstiri Sihăstria, prin anul 1985, la Sărbătoarea "Naşterii Domnului", fiindu-mi musafir în locuinţa mea din oraşul Roman, îmi spunea acestea despre Părintele Paisie, cel căruia i s-a confesat până în clipa când a plecat la cele veşnice:

"Părinte Constantin, hai să cântăm un colind şi să-ţi mai spun câte ceva despre Părintele nostru Paisie, cel sărac în lucrurile lumeşti şi bogat în Dumnezeu,

care alunga taberele dracilor şi nouă ne înălţa capetele din întuneric, spunându-mi:

<<Părinte Chirilă, bucură-te şi te veseleşte când cei de aproape îţi pricinuiesc răul, închide-ţi urechile când Părintele Stareţ te tâlcuieşte după a lui vrere şi fugi de el, ca să nu auzi cuvinte de mânie, căci doar ştii că inima cea mânioasă este goală de tainele lui Dumnezeu, iar numai cel blând şi smerit la cuget şi la inimă este izvor nesecat al tainelor veacului de acum. Doar ştii şi frăţia ta, din cele ce citeşti şi cânţi la strană, comoara celui smerit la cuget e înlăuntrul lui; şi ea este Hristos Mântuitorul.>>

La cele spuse de către Părintele, eu, Părinte Constantin, m-am aprins mai tare şi am plecat nemulţumit din chilia lui şi nici n-am făcut douăzeci de paşi şi Părintele în urma mea, m-a ajuns şi mi-a spus:

<<Părinte, hai să ne rugăm oleacă în chilia mea pentru Părintele Stareţ.>>"

M-am întors şi ce crezi, sfinţia ta: când am ajuns în faţa uşii chiliei sale m-a

cuprins un duh de pace, de linişte, cum demult n-am mai avut şi mă întreabă blândul Ieroschimonah:

<<Părinte Chirilă, ai vrea să-mi mai spui ceva, spune-mi că te ascult!>>

<<Da, vreau să vă spun că eu, Chiril păcătosul, casier al mănăstirii, netulburat de iuţime mă voi lăsa în seama lui Dumnezeu, căci nelegiuiţii nu se vor scula la judecată.>>

Şi uite aşa, sfinţia voastră, am reuşit să câştig lucrul dorit, pacea inimii, doar pentru faptul că m-am smerit.

Prin smerenia lui, Părintele Paisie, la care n-am văzut nici întristare, nici mâhnire, pentru mine e un Sfânt la care asprimea nu încape ci doar luarea aminte la virtute.

Şi atunci când am fost împreună la sfinţia sa, ai auzit ce ţi-a spus:

<<Să nu zăboveşti, frăţioare, în cele privitoare la trup.>>

El te-a văzut cum te uitai la sandalele din picioarele sfinţiei tale, care nu erau prea bune şi a continuat:

<<Dumnezeu caută la frumuseţea

sufletească, căci inima care primeşte cele duhovniceşti se îngreţoşează de cele trupeşti.

Dacă călugărul nu trebuie să rătăcească duhovniceşte, tu, mugur tânăr, să-ţi păzeşti trupul de robia patimilor ca să nu fii în viaţă omul – oală de lut.>>"

"Avem datoria ca toţi să facem fapte vrednice de Rai"

Altădată, monahul Chiril, aflându-se în faţa unei suferinţe care-i măcina sufletul, mi-a mai spus:

"Părinte Constantin, vreau să-ţi mai spun şi acestea despre Părintele Paisie, dar trece-le pe o hârtie să nu le uiţi, că vor fi importante pentru mai târziu, că doar vezi că sunt tare slăbit.

Ascultă: săracul bătrân în fiecare zi dis-de-dimineaţă stă ca un stâlp, pentru cei care-l caută şi cu blândeţea lui obişnuită îi povăţuieşte pe fiecare aşa:

<<Dragul tatii, răbdarea să nu-ţi fie cu noduri ci cu dragoste. Femeia să le rabde pe toate pentru mila şi dragostea copiilor, iar cele văduve să trăiască în înfrânare, căci râvna rugăciunii le aduce pe cele duhovniceşti în inimă, iar rugăciunea puţină, făcută şi aceea cu grabă nu aduce folos ci stinge iubirea de Dumnezeu din

inimă. Când darul lui Dumnezeu se apropie de inima omului, toate sunt bune, toate sunt uşoare.

Dragii tatii, să ştiţi că pe calea mântuirii ne sunt de mare ajutor smerita cugetare şi smerenia, fără de care nu ne putem ruga.

Pentru credincioşi, rugăciunea să fie pâine, iar pentru călugări rugăciunea să fie teologie.>>

Şi mai spunea bătrânul Ieroschimonah fiilor săi duhovniceşti:

<<Tată, tată, răbdare să aveţi în necaz, în boală, în ocară pentru scumpa mântuire a sufletului şi eu cred că preoţii de pe la parohii aşa vă povăţuiesc: să aveţi răbdare, căci şi ei săracii aşa cum vorbesc aşa trebuie să trăiască. Avem datoria ca toţi să facem fapte vrednice de Rai şi de a fi gata în tot ceasul de moarte.>>

Părinte Constantin, şi nouă călugărilor şi credincioşilor ne spunea bătrânul:

<<Să fiţi sinceri la spovedanie şi să nu vă îndoiţi niciodată de duhovnicii voştri, căci nu ei, ci Dumnezeu este Cel care vorbeşte şi lucrează prin ei.

Dar şi noi preoţii trebuie să avem mare grijă, cui şi cum dăm Sfânta Împărtăşanie, ci numai frica de Dumnezeu ne îndeamnă la pocăinţă în viaţa aceasta, pentru că dincolo nu este pocăinţă. Pocăinţa trebuie să o lucreze omul aici pe pământ, cât este în viaţă.>>"

Părintele monah Chiril Roşu ţinea să accentueze în povestirile sale despre Cuviosul Paisie faptul că acest mare duhovnic, prin bunătatea sa, te-mpinge lângă cei bineplăcuţi lui Dumnezeu şi asta am simţit şi eu totdeauna când mi-am pus capul pe mâinile lui calde şi uşoare şi prin care îţi venea toată starea cea bună.

Ucenicii Părintelui Paisie au fost cu zecile de mii şi cred că toţi au avut şi au de spus câte ceva despre dânsul şi despre greaua sa misiune de a-l îndrepta pe om spre "Uşa milostivirii lui Dumnezeu", pentru care se ruga în genunchi, ca Dumnezeu să o lase deschisă celor ce caută mântuirea.

Sentimentul care m-a stăpânit şi mă stăpâneşte este că Părintele Paisie a intrat în conştiinţa multor credincioşi, nu că ar

fi dorit el, ci că aşa a binevoit Dumnezeu, fapt pentru care şi cred că vorbele noastre despre darul sfinţeniei lui nu-i schimbă dimensiunea în faţa lui Dumnezeu cu nimic, ci doar starea noastră duhovnicească se îmbogăţeşte prin pomenirea faptelor sale care au fost liniştitoare, mângâietoare şi mult întăritoare şi aşa cum au mai spus şi alţii "nouă tuturor ne este necesară recunoaşterea aşezării lui într-o altă stare", aşa cum a vrut Dumnezeu pe care L-a slujit cu dragoste.

Şi cu aceste povestiri şi altele despre Părintele Paisie de la Mănăstirea Sihăstria, foamea şi setea dispar, iar noi privim spre celălalt loc, Raiul ceresc pe care trebuie să-l căutăm din viaţa aceasta.

De la Părintele Cuvios, călugări şi mireni au putut învăţa că înnoirea spirituală a omului şi a Bisericii, în general se începe prin rugăciune. Cultura teologică, fie ea şi temeinică, nu aduce înnoire spirituală şi nici jertfă interioară. Credinţa ortodoxă unitară se găseşte doar în rugăciune şi-n smerenie şi a fost peste veacuri şi a rămas o candelă vie, aprinsă

pe pământul românesc.

El, Părintele cu viaţa sa pustnicească la Cozancea, la Slatina, la Sihăstria, la Sihla s-a nevoit cu postul şi rugăciunea fără a se manifesta zgomotos. Nu privea spre ceilalţi, privirea lui era spre Dumnezeu.

Cu râvna şi uitarea sa de sine, atunci când te aflai lângă el credeai că eşti lângă o icoană din evlavia noastră străbună. Acest fel al său de a se ruga încălzea şi aprindea în focul dragostei şi al smereniei sale pe cei mulţi care îl asistau.

"Smerenia şi înstrăinarea de cele ale lumii i-au fost o curată virtute"

La marele Cuvios, smerenia şi înstrăinarea de cele ale lumii au fost o curată virtute fără de care nimeni nu poate vedea pe Hristos Mântuitorul, iar Sfântul Isaac Sirul zice:

"Fără înstrăinarea de griji multe nu căuta lumina în sufletul tău".

Şi iarăşi: "Mintea cea tulburată nu va scăpa de uitare şi înţelepciunea acesteia uşa nu o deschide." (Filocalia, vol. X, Cuv. 5).

Deci, pentru a dobândi pacea inimii şi sfânta rugăciune, precum Părintele Paisie Ieroschimonahul, trebuie să vorbim mai mult cu Dumnezeu şi să-L regăsim pe Hristos în semnul Sfintei Cruci, să ne îngropăm trupul şi să dăm viaţă sufletului, cele multe ale vieţii să le aşezăm în umbra morţii, iar cele ale sufletului să

le aşezăm în lumina vieţii veşnice. Nu e uşor lucru, dar nu este cu neputinţă.

Părintele Paisie Olaru, Părintele Cleopa, Părintele Petroniu, Părintele Ioil, Părinţii Justin şi Antim Găină au mers pe calea îngerilor, n-au fost călăuze oarbe. Rugăciunea i-a ajutat să atingă culmea nepătimirii, căci acela care este desăvârşit în rugăciune se înţelege că este desăvârşit şi în celelalte virtuţi şi ei toţi ştiau, ca şi alţi mari Duhovnici şi Cuvioşi de prin Sfintele Mănăstiri, că de fapt credinţa creşte, sporeşte şi se întăreşte prin ispite, prin scârbe şi necaz (vezi Petru 1, 6-7, Iacob 1,3), după cum şi la Sfinţii Evanghelişti Marcu şi Luca ni se spune: "Credinţa se înmulţeşte, sporeşte şi se întăreşte prin rugăciune." (Mc. 9,24; Lc. 17, 15)

Părintele Paisie a ştiut toată viaţa lui că iubirea de Dumnezeu este acea căldură mai presus de fire şi-n aceasta s-a mişcat atunci când se ruga şi-n aceasta a aflat taina fericirii lui şi mângâierea sufletului său, fiind mort călugărul dinafară faţă de toate ale lumii şi căuta spre călugărul cel dinăuntru, iar cei care au o fotografie cu chipul său vor putea vedea că el priveşte

dincolo de lume, ochii lui sunt învăluiți de o lumină ce răspândesc desfătare duhovnicească.

Fericiți sunt cei care l-au cunoscut, fericiți sunt cei care au luat binecuvântare de la el, fericiți sunt cei care au pus la inimă poveţele lui.

Iată ce-mi spunea marele Arhimandrit Dosoftei Muraru, mare teolog şi călugăr, plin de cuviință, pe când eram eclesiarh mare la Catedrala Episcopală din Roman:

"Părinte Catană, oriunde ai să ajungi, ai să te risipeşti în neasemuitele frumuseți ale acelor locuri, ai să atingi cu mâinile vechile mănăstiri, clădiri şi alte lucruri, dar partea de suflet înduhovnicit o să o găseşti doar la Sfânta Mănăstire Sihăstria, unde Părintele Paisie şi Părintele Cleopa protejează suflete şi nu ziduri.

Nu ştiu cât ai să înţelegi din cele ce îți spun. Eu sunt călugăr de Sihăstria, aşa mă consider, deşi am fost purtat pe toate coamele munţilor şi dealurilor din Ardeal.

La Mănăstirea Sihăstria totdeauna mi-a fost inima şi gândul, nu că aş fi iubi-

tor de natura de acolo, ci de duhul cel curat al Părintelui Paisie, cel care reprezintă pentru mine ca şi pentru alţii realitatea morală, spirituală, într-o lume ipocrită şi perversă.

Vreau să-ţi spun şi de fapt ştii, că am căutat să mă aşez pentru restul vieţii mele la Sihăstria, dar să ştii că Stareţul mi-a spus că nu-mi găseşte o chilie potrivită pentru pretenţiile mele.

Eu sunt călugăr şi în viaţă, pe lângă smerenia mea, am fost smerit de alţii cu vârf şi îndesat.

În tristeţea mea, am bătut la uşa Părintelui Paisie, cel vindecător de suflete şi s-a bucurat nespus de mult şi m-a îmbrăţişat ca pe un copil, spunându-mi:

<<Părinte Dosoftei, aşa că eşti mâhnit? Sfinţia ta nu ştii că omul egoist nu este viu şi riscă să fie descoperit în slăbiciunile lui? De câte necazuri ai avut parte în misiunea Sfinţiei tale ar fi tare greu să trăieşti în nelinişte!

Părinte Dosoftei, liniştea şi toate celelalte ar trebui să ţină de noi.

Mulţi dintre părinţii noştri muncesc mult. Sapa şi târnăcopul le au în mâini de

dimineaţă până seara. Eu îi ajut cu sfatul şi cu rugăciunea, dar nu-i destul. Au nevoie de înţelegere, nu dinspre această lume, ci de la noi.

Raportarea monahului la bunurile materiale îl duce la strâmtorarea inimii pentru Hristos Mântuitorul şi lărgirea pentru cel rău, dar să dăm Slavă lui Dumnezeu şi pentru cât este.

Eu mă rog ca Măicuţa Domnului să-ţi dea un sălaş unde să-ţi odihneşti toate ostenelile şi să te umpli de gândul cel bun, să rămânem amândoi cu rugăciunea în inimă, ca Cel Atotputernic să lumineze mintea celor de lângă noi.>>

Părinte Costică, te rog să înţelegi că starea mea nu e bună, dar am să-l ascult pe Părintele Paisie, pe care l-am ascultat toată viaţa mea şi mă voi aşeza, cu voia Stareţei Evelina la Mănăstirea Slatina, unde mă voi linişti sufleteşte.

Vezi, sfinţia ta, cât de înţelept şi-n vorbe simple, dar curate, mi-a vorbit blândul Cuvios Paisie?

Dar, ca să ne asemănăm cu Dumnezeu şi Evanghelia şi Sfinţii Părinţi ne cer ca să ne iubim vrăjmaşii, să-i binecuvântăm, să

facem bine celor ce ne pricinuiesc răul.

La Sihăstria voiam să fiu până la sfârşitul vieţii, alături de Părinţii Paisie, Cleopa, Ambrozie, Ioanichie cât şi de ceilalţi, că frăţimea de acolo are smerenie şi trăire exemplară, având în comportamentul lor conţinutul sfaturilor Părintelui Paisie, cel care, ca un tată iubitor de fii, îi oblojeşte pe fiecare cu darul rugăciunii şi cu ce mai poate, ca inima şi simţirea lor de monahi să nu se împietrească.

Pe unde am fost şi am slujit vreau să-ţi spun că am trăit la nivel duhovnicesc din întâlnirea cu mari duhovnici, dar în mod special cu Părintele Paisie şi o bucată de vreme şi cu Părintele Petroniu, care mai apoi a plecat în Sfântul Munte Athos.

Şi la unul şi la altul găseai smerenia, înţelepciunea, răbdarea, ascultarea şi bunătatea. Trufia nu încăpea în inima lor. Lucrul esenţial era rugăciunea la nivel lăuntric, la nivel tainic, iar cei slabi şi neputincioşi îi aveau sprijin.

Ştii când oamenii sunt aproape de Dumnezeu, de Biserică şi de duhovnici? Atunci când sunt în situaţii dificile, când propriile puteri îi părăsesc şi când se

confruntă cu ispita.

Aşa că, de unde eram, când nu-mi găseam liniştea, ajungeam la cel cu chip de înger, Părintele Paisie.

În Ardeal nu mi-a fost uşor cât am stat ca misionar, dar rugăciunea pustnicului din Mănăstirea Sihăstria m-a ajutat. Şi ori de câte ori citeam în cartea Ezechiel (18,23) şi ajungeam la versetul: <<Oare voiesc Eu moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu – şi nu mai degrabă să se întoarcă de la căile sale şi să fie viu?>>, mă gândeam atunci la ceea ce-mi spunea bietul de el, Părintele Paisie: Dumnezeu ne vrea să fim vii şi de fapt acesta este şi mesajul, esenţialul Bisericii noastre ca să fim vii şi să căutăm ospitalitatea duhovnicească. Această ospitalitate duhovnicească o găseam în chilia cea sărăcăcioasă, dar primitoare a marelui vieţuitor din Sihăstria, unde continuu ardea candela în faţa celor câteva icoane aşezate spre răsărit, în faţa cărora, zi şi noapte, cel rugător îşi trecea printre degete acele noduri de la metaniile care se vedea că sunt numărate cu rugăciunea Doamne Iisuse."

"Purta în inimă o dragoste atât de mare, încât ştia să înţeleagă pe fiecare"

Marele Cuvios, care acum este în lumina Cerului tot la fel de blând şi de smerit, purta în inimă o dragoste atât de mare încât ştia să înţeleagă pe fiecare: pe omul simplu şi chiar pe intelectualii slabi în credinţă.

Părintele Paisie nu a ajuns la şcolile înalte ale lumii. El cu rugăciunea de zi şi de noapte a străbătut calea virtuţilor. El n-a scris nimic, nu şi-a pierdut vremea în căutări filosofice, ci din darul primit de la Dumnezeu şi din cuvintele Sfinţilor Părinţi a căutat să aibă o inimă curată în care să sădească virtuţile şi nici o clipă nu şi-a pierdut starea iniţială, având conştiinţa curată şi dorinţa de a trăi pentru Hristos, făcând în inima lui loc şi Maicii Domnului.

Nu judeca pe nimeni, ci spunea

creştinilor care veneau la chilia lui că judecata e a lui Dumnezeu.

Marele Ieroschimonah avea răbdare cu fiecare, căci prudenţa şi blândeţea sunt cele mai frumoase podoabe ale slujitorului lui Hristos şi el ştia că îi va fi răsplătit la ziua Judecăţii de obşte.

Osârduitor, nici o clipă nu închidea Ceaslovul şi Psaltirea, după cum mi-au mărturisit unii dintre monahii vremurilor trecute. Aceste două cărţi au fost pentru duhovnicul cel iscusit mai mult decât toată ştiinţa unora ce s-au şcolit în multe părţi ale lumii.

Pe când eram eclisiarh mare la Episcopia Romanului şi Huşilor, pentru înscăunarea de Episcop a Preasfinţitului Eftimie, care spre finalul vieţii a fost ridicat la rangul de Arhiepiscop, aveam nevoie de vreo cincisprezece rânduri de veşminte de acelaşi fel pentru preoţii rânduiţi a sluji în sobor în ziua instalării sale. Biserica Episcopală nu avea garnitura de veşminte.

Părintele Arhimandrit Dosoftei, care era slujitor al Catedralei, mi-a spus că

merge cu mine la Mănăstirea Sihăstria şi de acolo putem lua ca împrumut veşmintele care ne trebuiesc. Şi aşa am plecat spre Sihăstria.

Ajunşi acolo, am mers la chilia Părintelui Paisie pentru a lua blagoslovenie şi să-i mai spunem din grijile noastre. Deschizându-ne uşa, ne-a spus:

"Ooo! M-aţi tot pomenit pe cale! Da! Ştiu că sunteţi plini de griji pentru instalarea noului Episcop.

Săracul meu vlăstar în slujirea lui Hristos, te ştiu că din când în când mai fugeai de pe la Mănăstirea Secu şi veneai să te mai îndulceşti din bunătăţile noastre şi iaca acum eşti slujitor al lui Hristos.

Preoţii tineri, de i-ar întări Dumnezeu, ca să poată lucra frumos în grădina Domnului, că tare mai este mult de lucru şi e greu! Ei, săracii, au nevoie de poveţele bătrânilor slujitori.

Iaca, vedeţi toate numele acestea, sunt de preoţi care mi-au cerut să mă rog pentru necazurile lor şi iaca mă rog, ca Dumnezeu să-i ţină în poala Lui. Căci cine să-i mângâie?

Apoi stau pe gânduri şi zic:

<<Păzeşte-i, păzeşte-i, păzeşte-i Doamne, pentru numele Tău, cu rugăciunile Preacuratei Maicii Tale şi ale tuturor Sfinţilor Tăi!>>

Aşa-i că aveţi treabă cu Părintele Macarie?"

Părintele Dosoftei i-a spus:

"Da de unde ştiţi că vrem să mergem la Părintele Macarie – veşmântarul?"

"Maica Domnului mi-a spus!"

Şi continuă să spună:

"Părintele Macarie nu-i sărac cu duhul, îi sărac de păcate, îi tare osârduitor. Eu, aici în chilie, cârchesc (cârpesc n. ed.) sufletele credincioşilor, iar el în veşmântărie cârcheşte lucrurile Sfintei Biserici care s-au mai stricat. Ei, aţi înţeles?

Hooo... la tinereţea frăţiei tale, tătucă, să ai şi răbdare, că slujirea la cei mari nu-i lucru uşor, se cere multă băgare de seamă. Trebuie să fii ca soldatul la datorie, să fii zdravăn şi să umbli repede şi dacă vrei să ai linişte, să nu vorbeşti de cutare, de cutare, ai înţeles ce vreau să-ţi spun?

Acolo, la Episcopie, unde te-a rânduit Dumnezeu, să nu stai agăţat de funcţie! Căci funcţia nu ne mântuieşte. Vezi, să nu fie una ca asta!

Ei, haideţi de vă bucuraţi! Da, da, că aţi ajuns bine la noi şi tare sunt mulţumit că ne-am văzut.

Părinte Dosoftei, eşti o prezenţă neaşteptată, dintotdeuna mi-ai făcut bucurie sufletului. Ştiu că ai nişte probleme. Îngăduindu-le pe toate, fără prea mari griji că de avem rugăciunea în inimă e suficient.

Părinte Constantin, nu-i aşa că o să faci oleacă de jertfă şi pentru sufletele noastre avându-ne în rugăciune?

Eu cred că se va ruga pentru noi, că o-nviat frumos pentru a sluji lui Dumnezeu.

Măi, tătucă, măi, uite-aicea oleacă de blagoslovenie şi pentru stomac, poate mai luaţi ceva în gură până la Roman, căci masa de obşte în post e oleacă mai târziu.

Şi ce să fac eu acum?

Iaca o să mergem împreună la

Părintele Macarie, ş-apoi mi-oi căuta de rânduială.

Sfinţia ta mai aşteaptă oleacă pe afară şi te ajungem şi noi din urmă!"

"Să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe"

Am înţeles eu atunci că cei doi Cuvioşi aveau să-şi mai spună câte ceva, ştiind şi eu că Părintele Dosoftei era luat în evidenţă de Securitate şi era tare amărât...

Dar, după puţin timp, cei doi Cuvioşi mi se alătură şi mergeam la Părintele Macarie - veşmântarul, iar pe cale, Părintele Paisie, cu glas domol, spune:

"El este al nostru, al Sihăstriei, nu-i aşa, Părinte Dosoftei? Dar numai Măicuţa Domnului ştie cum o să rânduiască cu sfinţia sa. Noi cu rugăciunea încercăm să te vârâm în obştea noastră, dar dă...!"

Rezolvându-ne problema urma să plecăm spre Roman şi ajunşi la fântâna din apropierea chiliei sale se opreşte şi spune:

"Da, uite ce frumos este!"

Era o zi de primăvară din luna

aprilie, spre apusul soarelui şi continuă să spună "dar orice frumuseţe dispare, ca şi omul. Nu-i aşa, Părinte Dosoftei, ca acasă nu-i bine nicăieri? Că la noi munca e stabilă, e o lege! Dar unde-i muncă este şi rugăciune pentru prieteni, pentru vrăjmaşi şi pentru noi. Dar în acelaşi timp şi iertare! Iertăm, că şi Hristos Mântuitorul ne-a iertat pe noi.

Şi uite-aici, locul ista îi bătătorit de sute şi sute de mii de creştini care vor să-i spele Mântuitorului picioarele cu lacrimile lor de pocăinţă.

S-o mai amesteca el, diavolul, în lucrările noastre, dar cu biciul rugăciunii şi cu ajutorul Măicuţei Domnului i-am alungat puterea lui.

Aşa că: să ne rugăm, să ne rugăm, să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe. C-avem proorocii!

Poporul e necăjit, dar noi spunem că este drept credincios, fiindcă din puţinul lui ajută şi Biserica şi pe cât poate curăţă şi via din suflet.

Vedeţi, e o mare minune şi asta!

De aceea şi eu strig zi şi noapte către

Dumnezeu: Păzeşte-i, Hristoase Mântuitorule, că-s ai Tăi!

Asta-i, tătucă, de i-ar milui Dumnezeu şi pe ei, dar şi pe noi, care ne socotim lucrători în via Lui".

Ş-apoi, îngândurat, mai spunea:

"Tătucă, tătucă, să ştiţi că nici pentru ierarhi nu-i uşor, că i-or năpădi problemele vremii, dar să-i înţelepţească Dumnezeu pentru a apăra Adevărul şi Dreapta Credinţă Ortodoxă.

Maica Domnului, care este nădejdea tuturor, să-l acopere şi pe Preasfinţitul Eftimie, că pe când era Stareţ la Mănăstirea Sfântul Ioan de la Suceava, tare mai era bolnav cu stomacul.

Însă ne bucurăm pentru creştinii noştri, care, după cum vedeţi umblă de colo-acolo, pe coridoarele lungi ale Sfintelor noastre mănăstiri pentru oleacă de linişte şi puţin cuvânt de la noi.

Iaca, asta facem noi, aici, la mănăstire. Suntem în ascultare, să-i ascultăm pe ei şi să le umplem inima cu parfumul înmiresmat al sfintei rugăciuni pentru Ospăţul cel mare din Împărăţia lui Dumnezeu.

Părinţilor, purtaţi-mă în rugăciune şi pe mine, care nu fac nimic, nu fac nimic şi n-am făcut nimic!"

Noi ne-am lăsat în smerenia lui toată dragostea şi am plecat spre Roman cu chipul lui blând, pe care eu îl simt şi astăzi în inima mea, printr-o aură de lumină caldă şi astfel reuşesc ca în dificultăţile vieţii mele să-mi înveşmântez sufletul cu vorbele şi sfaturile sale de neuitat, altfel nu ştiu dacă aş fi putut să fiu, cât de cât, aşezat în slujirea mea de preot în această lume cu o imagine atât de răsturnată în viaţa de zi cu zi.

Ceea ce m-a impresionat la marele Cuvios este faptul că sublinia prin vorbele sale chiar ceea ce te preocupa, iar când îmi puneam capul sub epitrahilul său simţeam că mă ridic dintr-un adânc şi uşurat intram într-un interval de odihnă, de pace şi de bucurie şi totdeauna aşa-mi spunea:

"Tătucă, tătucă, să păstrezi tăcerea şi să nu spui tot ce ştii nimănui!"

Şi eu cred că, Părintele Paisie era văzător cu duhul, că de unde ştia el că

eu nu tac şi sunt foarte direct în discuţiile mele cu alţii?

Cred, sincer, că-mi cunoştea ecranul interior al minţii şi al inimii mele, iar acum, de undeva, de departe, înveşmântat în lumina Cerului, mă-nvioreză spiritual şi-mi scutură sufletul prăfuit, ca să slujesc curat lui Dumnezeu. Fapt pentru care şi spun: el nu trăieşte prin cărţi, ci prin inima noastră, cu pomenirea numelui său şi a faptelor sale mărinimoase, el care în viaţa sa n-a atins pe nimeni cu o floare.

El a fost ca o duioşie nemărginită, răbdător şi meditativ, generos şi conştiincios şi cu o mare capacitate duhovnicească de a fi stăpânit bine spiritualitatea fiilor săi duhovniceşti, fapt pentru care şi spun: „Mi-e dor de el!", laitmotiv de a fi scris aceste rânduri, nu ca un elogiu, ci ca o mulţumire că l-am cunoscut.

Aceste evocări ale mele, spovedanie plină de nostalgie, de tandreţe şi de dor, sunt speranţe pentru consolidarea spiritualităţii româneşti, că pe lângă figurile proeminente ale culturii româneşti pot încăpea şi smeriţii Cuvioşi de presti-

giu, care au aprins focul în inimile reci şi goale de Hristos, de Biserică şi de Neam.

De la Părintele Ieroschimonah puteai să înveţi uşor folosirea timpului. Timpul nu iartă, timpul ne aleargă pe toţi şi de aceea suntem adesea prea grăbiţi să fim oameni, să fim buni, să iubim frumosul şi să ne mai amintim că avem şi un suflet şi că uneori îl găsim prea gol.

Şi-n epoca aceasta a modernismului, omul are mai mult o atitudine polemică pân-adoarme dorul de cele lumeşti. Şi Părintele, mereu spunea aşa:

"Dragii tătucăi, umilinţa e un bun prilej de îndreptare a tuturor către fapta bună şi către Mântuitorul Hristos", iar această privighetoare de odinioară a nopţii – marele Cuvios, savura cu ochii minţii viaţa din Împărărţia Cerurilor.

Atunci ca şi astăzi ne-ar spune tuturor, precum poetul Petruş Andrei:

Îmbracă-te în umilinţă,
Ca-nvăţături să dobândeşti,
În viaţă, de nu ai credinţă,
Atunci degeaba mai trăieşti.

Fii bun, cum este pâinea caldă,
Fii milostiv, că eşti creştin,
Curat, ca galbenul din salbă
Ori ca apaosul divin.

De ai mai mult, dă şi la alţii
Că înapoi ai să primeşti
Şi nu îţi risipi talanţii
C-amarnic ai să te căieşti.

Când viaţa ţi-i o mare calmă,
Nu te-avânta să-nfrunţi stihii
Că-ţi dă destinul câte-o palmă
Încât, cu greu îţi mai revii[1].

Ştiu de la Arhimandritul Dosoftei Muraru că şi Părintele Paisie avea condei pentru poezie şi că potrivea frumos rima şi m-am convins de acest lucru cu câţiva ani în urmă, când am citit câteva din poeziile sale din volumul "Dă-le, Doamne, un colţişor de rai! Chipuri de monahi

1 din volumul lui Petruş Andrei, Într-un crâng de neuitări, Ed. Sfera, Bârlad, 2013.

care au trecut la Domnul."

Aici am găsit şi modul în care acest mare Cuvios prezintă chipuri de monahi care au ostenit să modeleze "lutul" din om, pentru a se face vase alese ale Duhului Sfânt, după voia cea Sfântă a lui Dumnezeu, cu speranţa de mântuire şi viaţă veşnică.

Pe cât mi-a fost dat, analizând pe marele Cuvios din perspectivă duhovnicească, am constatat zbaterea lui permanentă, de mare căutător a lui Dumnezeu şi trăind cu totul smerenia căutării Sfinţilor, cu multă luciditate şi cu forţa profetică a vizionarului, fără a fi fost teologul şcolit, fiind doar Cuvios contemplativ între cele două lumi: lumea oamenilor şi lumea îngerilor, a Sfinţilor şi Cuvioşilor, prin smerenie având acces la cunoaşterea harului, ca punctare sacră a existenţei umane.

El ştia foarte bine că absenţa smereniei din inima omului duce la lipsa de credinţă, de speranţă şi de iubire, fapt pentru care cerea fiecăruia smerenie, care este poarta de intrare în esenţa vieţii duhovniceşti şi este singura care

te poate duce la practicarea rugăciunii inimii: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!"

"Cel Sfânt din colţişorul de Rai"

Pot spune şi că marele Ieroschimonah toată viaţa s-a aflat în echilibru aici pe pământ, fără stări afective confuze şi a scormonit înţelept în inima fiilor săi duhovniceşti pentru a nu fi captivi ai relelor întâmplări şi ispite.

Oricum, nici un material scris de unii şi de alţii care l-au cunoscut nu poate da în amănunt starea mistică, de gândire şi de asceză a acestui Cuvios, căruia lumea credincioasă îi spune: "Cel Sfânt din colţişorul de Rai" atunci când merge şi se închină la mormântul său.

Prezent în orice conştiinţă a bunilor creştini, e o dovadă pură că toţi cei care-i pomenesc numele aparţin Divinităţii şi au o puritate fără ostentaţie. Aceasta este lumea care creşte din plămada învăţăturii celor cu viaţă îngerească, Cuvioşii neadormiţi care şi-au făcut din

noapte zi pentru a vindeca metehnele unora care mergeau spre nicăieri. Iar omul real, mai exact credinciosul, pentru a nu rătăci trebuie să rămână permanent în căutarea celor cu viaţă sfântă şi, din mila lui Dumnezeu, tot omul are acces la cunoaşterea reală a celor care au călătorit cu rugăciunea spre fericirea paradisiacă, nu la nivel logic ci la nivel duhovnicesc, căci se ştie: "lumea are farmec, dar frumuseţea aparţine Divinităţii", aşa că e lesne de înţeles că Părintele Paisie, sub lumina harului şi-a punctat existenţa aici pe pământ cu certitudinile credinţei, dincolo de orice tensiune cotidiană.

Pentru Cer, el avea o mişcare ascunsă în care nu încăpeau iluziile, capriciile sau lumea cu diversele ei bunuri. Era treaz, căutător al lumii celei fără de trup în Împărăţia Cerurilor, în actul umilinţei lui. Ori, o astfel de stare nu o poţi vedea decât la cei pe care Dumnezeu i-a cuprins în iubirea Lui, chiar din viaţa pământească, pentru uriaşa explozie a spiritualităţii lor, punând în umbră comodul, gratuitul, plăcerea şi aspiraţiile ipocrite, care, în esenţă, n-au nimic mântuitor.

Ceea ce îl deosebeşte pe marele Cuvios Paisie Olaru de alţi truditori ai monahismului românesc este că nu a fost Cuviosul extremelor. El a fost şi a rămas deasupra tuturor prin aceea că a fost un bun şi blând semănător de vorbe curate în care încăpea Dumnezeu şi omul.

El, ca şi Părintele Cleopa şi ceilalţi Cuvioşi precum Antim Găină, Justin Pârvu, Arsenie Papacioc, Arsenie Boca, Ilarion Argatu, ca şi marele dogmatist, Părintele Dumitru Stăniloae şi osârduitorul Părinte Ioanichie Bălan, în cuvânt şi prin cuvânt, prin rugăciune şi răbdare, au salvat în secolul XX, duhovnicia şi viaţa multor creştini ce s-au aşezat pe drumul lui Hristos şi pe drumul Sfintei Biserici. Toţi aceştia şi alţii ca ei au făcut bine treaba "semănatului duhovnicesc", încât astăzi pentru noi sunt nişte icoane în faţa cărora aşezăm pomenire şi dreaptă cinstire.

Părintele Paisie tot timpul şi-a ascuns faţă de ceilalţi viaţa cu Hristos, nu a căutat drumul performanţei pentru lume, ci drumul performanţei duhovniceşti pentru Mântuitorul şi a căutat să se

desăvârşească prin smerenie şi lepădarea sinelui din smerenie. Această performanţă ar trebui să fie căutată de către noi toţi, în coborâre pentru ceilalţi, adică de topire în propria inimă, aşa după cum Sfântul Ioan Botezătorul a inaugurat civilizaţia smereniei omeneşti, după chipul smereniei dumnezeieşti exprimată în viaţa Mântuitorului Iisus Hristos.

Aşadar, printr-o smerenie autentică, Părintele Paisie a rămas personalitatea de călugăr autentic, cu viaţă de Pateric, care avea bucuria comuniunii cu Dumnezeu şi pe care o împărtăşea oamenilor doritori de viaţă curată.

Gesturile esenţiale ale Părintelui Paisie au fost bunătatea, blândeţea şi mângâierea celor sărmani, căutând pentru fiecare creştin "un colţişor de Rai".

Părintele Arhimandrit Macarie Ciolan, care în viaţa sa a avut mai multe ascultări în Biserica noastră şi care a stat câteva luni ca frate în Mănăstirea Sihăstria şi era iubit de călugări pentru glasul şi isteţimea lui mi-a spus:

"Dragă Părinte Constantin, Părintele

Paisie era bun şi tuturor le spunea să aibă parte de un colţişor de Rai. A fost un mare teofor. La sfintele slujbe stătea nemişcat, nu făcea observaţie nimănui, la Sfânta Anaforă mergea ultimul şi niciodată uşa chiliei lui nu a fost încuiată, iar când te mărturiseai la el îţi ţinea capul în mâini. Aceasta este imaginea autentică a bietului Bătrân, cum îi spunea Părintele Cleopa."

Şi iată că un astfel de Cuvios poate fi numit înger în trup, care s-a aşezat pe o linie suitoare cu postul şi rugăciunea şi nimeni nu i-a putut răsturna această stare de relaţie cu Dumnezeu, dovadă că astăzi ierarhi, preoţi, monahi şi credincioşi îl caută în cimitirul Sfintei Mănăstiri.

La Părintele Paisie, smerita cugetare a fost lucrarea inimii de a primi harul lui Dumnezeu ca să se desfăteze cu contemplarea Raiului, care este mai presus de înţelegerea noastră. Căci, aşa cum spun Sfinţii, Împărăţia Cerurilor este miere duhovnicească care poate să fie gustată numai prin har.

Marele Cuvios a gustat din Împărăţia Cerurilor chiar din această viaţă, trecând

peste toată firea şi ostenindu-se pentru virtute. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că "atunci când dobândeşte cineva o voinţă ce ascultă de frica lui Dumnezeu şi de dreapta cugetare primeşte curând descoperirea celor ascunse. Iar prin descoperirea celor ascunse, înţelege cunoştinţa duhovnicească." Şi aşa cum ne spun Sfinţii Părinţi: "Există o cunoştinţă ce premerge credinţei şi o cunoştinţă ce se naşte din credinţă."

Cel cu nume bun, Părintele Paisie, a avut o cunoştinţă ce s-a născut din credinţă şi nu teologia profundă a marilor teologi l-a dus la vederea celor înalte şi duhovniceşti, ci împărtăşirea minţii cu Dumnezeu prin multă rugăciune şi contemplare, mişcându-se fără patimă în cele ale lui Dumnezeu.

"Căci precum faţa pământului se descoperă razelor soarelui de sub întunericul pâclei ce-l stăpâneşte", aşa rugăciunea şi smerenia Părintelui Ieroschimonah a destrămat şi i-a risipit din suflet norii întunecoşi, strălucind în priveghere, sub lumina cea neînţeleasă şi dumnezeiască.

Bătălia decisivă şi totală a Părintelui pentru Hristos nu a început la anii bătrâneţei, ci din tinereţe. Din momentul în care a îmbrăcat haina monahală s-a afundat cu Hristos în moartea trupului, pentru a vieţui cu Hristos pentru suflet.

Prin rugăciunea citită la tunderea în monahism, Părintele Paisie a pus la inimă cele ce le-a auzit din cuprinsul rugăciunii:

"Dă-i lui viaţă cu bun chip, petrecere îmbunătăţită şi fără prihană, ca întru sfinţenie petrecând, neîntinat să păzească chipul cu care, prin puterea Ta s-a îmbrăcat. Prin haină, adică întru îndreptare îmbrăcându-se; prin brâu, omorârea trupului şi întreaga înţelepciune întru sineşi purtând; prin potcap, coiful mântuirii punându-şi; prin analav, cu Sfânta Cruce şi cu credinţă împodobindu-se; prin acoperământul cel de deasupra, cu podoaba nestricăciunii înarmându-se; prin sandale, ca să păşească pe calea păcii şi a mântuirii, ca să se facă înfricoşător potrivnicilor, nebiruit de războinici, străin de toată dezmierdarea şi pofta de ruşine..." (vezi

Molitfelnicul 1992, pag. 550), la care el a răspuns: "Aşa, cu ajutorul lui Dumnezeu, cinstite Părinte."

Momentul acela de îmbrăcare a hainei monahale pentru Părintele Paisie a fost verificarea personalităţii lui pe acest prag, peste care nu ai voie să te mai întorci, când mori pentru lume şi înviezi pentru Hristos.

Aşa cum se spune în rugăciunea pe care am amintit-o, Părintele pe toate le-a avut în viaţa sa, în spaţiul său intim de la Cozancea, de la Sihăstria şi de la Sihla. El a avut puterea de a-şi purta Crucea, nu într-un mod comod şi nici în spaţiu iluzoriu, ci în tot locul ascultării lui când totdeauna a spus "Da" şi niciodată "Nu".

Astfel credem că, în clipa aceea a tunderii sale în monahism, Părintele a intrat în ordinea şi disciplina în care nu încape nici un amatorism şi formalism, decât făgăduinţa în faţa lui Hristos, cu mâinile pe Sfânta Evanghelie şi Sfânta Cruce şi acel moment a fost pentru cel Preacuvios nu de mărire şi de slavă, ci de adâncă smerenie şi, de ce nu, de performanţă duhovnicească. În mâinile lui n-au

încăput florile şi-n inima lui nu a încăput lauda, căci în monahism trebuie să se dea la o parte toată figuraţia şi toată tehnica lumii care umbreşte momentul profund duhovnicesc.

"Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!"

Pe cel călugărit, a înţeles Părintele, Biserica nu-l ridică la înălţime ci îl coboară la smerenie, la răbdare, la sărăcie, la foame şi sete, la umilinţă. Şi toate acestea, desigur, nu sunt o imagine pentru lume, sunt un adevăr trăit de către cei mulţi Cuvioşi pe care îi avem puşi în calendarul inimii noastre şi acum, în mod deosebit, pe Părintele Ieroschimonah Paisie Olaru al Sihăstriei, a cărui icoană este împodobită astăzi de către foarte mulţi cu gânduri şi vorbe bune de aducere aminte. Pentru că aşa cum a fost a dat multora lumină şi viaţă în Hristos, pentru că lui i-a dat Dumnezeu să vadă în adâncul omului şi în adâncul cerului şi nici o clipă nu l-a desprins pe Dumnezeu de om şi nici pe om de Dumnezeu, fapt pentru care atunci când dezlega la Taina Mărturisirii, avea

nădejdea în îndreptarea lor. Căci el, spunea mereu: "Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!"

Nivelul rugăciunii lui nu l-au atins prea mulţi.

Mărturisesc sincer că Părintele Paisie ar trebui să ne fie model în a recupera timpul mântuirii.

Eu, cel care trăiesc în atmosfera Mănăstirii Văratec, cu slujirea în fiecare zi, am alunecat fără oprire în a spune şi eu că Părintele Paisie în Cer este cu îngerii, iar pe pământ cu noi, oamenii, atât cât am reuşit să-i fi cuprins dragostea, bunătatea şi smerenia. El nu e mort, este viu acolo, în ceruri, cu cei cuvioşi din ceata monahicească.

Am vrut să vorbesc în scris despre Părintele Paisie, aşa cum am mai scris şi despre alţi Cuvioşi şi Duhovnici mari din sfintele noastre mănăstiri, care au fost şi nu mai sunt, căci tăcerea suverană duce la uitare pe cei cu viaţa curată, dusă în Dumnezeu şi care au aşezat în lume "Lumina lui Hristos".

Am scris aceste rânduri pentru că am

simţit nevoia stringentă de a reaminti cât de necesar este să ne întoarcem cu faţa spre smerenia celor care au fost smeriţi şi care au urcat lin spre Dumnezeu şi L-au simţit cu rugăciunea şi dragostea jerfelnică.

Părintele Paisie, deşi părea că este izolat, nu s-a izolat de lume, n-a fost indiferent, distant faţă de credincioşii care-l căutau. Prin bunătatea sa realiza frăţietatea sinceră, fapt pentru care credincioşii îşi deschideau sufletul în faţa lui şi aşa îi potopea cu sfaturi peste sfaturi.

A cunoscut suferinţa oamenilor, căci şi Părintele Dumitru Stăniloae aminteşte: "Omul duhovnicesc suferă toate suferinţele pe care le vede pe pământ, la toţi oamenii". Această suferinţă a purtat-o Părintele Ieroschimonah toată viaţa lui, ca şi părinţii cei de demult, care nici o clipă nu şi-au stins dragostea pentru om.

Părintele Paisie, prin Darul lui Dumnezeu, s-a golit prin smerenie de mândrie, de slavă deşartă şi de mânie.

După mărturisirea unor Cuvioşi

părinţi din Mănăstirea Sihăstria ştiu că marele rugător implora neîncetat ajutorul Maicii Domnului, spunând: "Măicuţa Domnului, Maica noastră şi a tuturor, ceartă duhurile cele rele şi ne fi acoperământ vieţii."

Am rămas surprins când un grup de femei creştine mi-au spus:

"Ne grăbim să ajungem la tătuca nostru, la Părintele Paisie Olaru, cel care la anii tinereţii noastre ne-a ridicat din multe păcate. La casele noastre l-am aşezat între icoana Mântuitorului şi a Maicii Domnului şi de acolo parcă ne vorbeşte şi poartă grijă de sufletele noastre. Noi facem diferenţa, dar am socotit ca în casa noastră să fie spaţiu şi pentru fotografia lui, care pentru noi este o icoană şi-n fiecare dimineaţă îi cerem binecuvântare, sărutându-i chipul".

Cum să nu mă cutremur de această lume evlavioasă care-şi arată credinţa faţă de marele Cuvios în acest mod atât de curat, atât de sincer şi atât de duhovnicesc!

Şi am zis:

"Iată că în nesfârşita lume ce pare a fi

în agonie, în spasmele murdarelor patimi demonice avem şi o lume frumoasă la suflet, cu inima plină de Cuvioşi şi Sfinţi, cu inima plină de dor pentru mântuire."

"Te cunoştea când trăiai dureri şi-ţi ştia propriile sensibilităţi"

De aceea şi eu am vrut să arăt că într-o lume plină de patimi şi păcat trebuie să aşezăm chipuri de înaltă sfinţenie, din care fiecare să ia pe cât înţelege şi pe cât poate.

Ca cineva să ducă o viaţă autentic creştină, aş spune eu, este un record. Pentru că e vorba de calea smereniei, a simţului de a evita ispita şi păcatul slavei deşarte şi lucrul acesta ne ajută să înţelegem că ne-am vindecat de spasmele bestiale, demonice şi necurate şi că am ieşit din inerţia molcomă şi consumistă în care trăim.

Prin aceste rânduri pun la îndemâna cititorilor de bună evlavie ce am văzut, ce am simţit şi ce am auzit despre Ieroschimonahul Paisie Olaru de la Sfânta Mănăstire Sihăstria, ca tot omul cuprins de spasmele oricărei patimi murdare să ştie că cei aleşi de Dumnezeu, Sfinţii,

Mărturisitorii, Cuvioşii şi Drepţii, fiind în apropierea lui Hristos Mântuitorul, ne pot ajuta cu mijlocirea lor ca ochii minţii să ne fie sănătoşi şi plini de lumină în cunoaşterea Adevărului şi a unei vieţi curate, dusă în Iisus, cu dorinţa sinceră de îndreptare şi de mântuire, aşa cum cerea cel de vrednică pomenire Ieroschimonahul blând şi mult smerit, Părintele Paisie.

Când mergeam la dânsul îl găseam mai totdeauna într-o lume aparte, îndeajuns de prezent cu mine şi copleşit de problemele fiilor săi duhovniceşti.

La un moment dat aveam impresia că prin felul lui de a trăi devenea un fel de paznic al sufletelor celor mulţi şi aşa mă cuprindea un fior fierbinte care dizolva tot ce aveam greu în inima mea.

Simţul său era foarte dezvoltat. Te cunoştea când trăiai dureri şi-ţi ştia propriile sensibilităţi şi că miroşi mai mult a lut şi mişti din păcat, lacom şi viu. Atunci, Cuviosul, neobosit, cu povaţa îţi deschidea toate vinele şi te îmbăia cu binecuvântarea ştiută de toţi:

"Să te bucuri de rai!".

Lângă el nu puteai să ai decât o "conştiinţă curată", căci aşa cum era, blând până la desfigurare, te punea în demnitatea de creştin, te punea sub cerul senin al unei vieţi, ca ochiul sufletului să se desfăteze cu cele ale cerului şi fiecare pas să fie făcut spre conştiinţa de sine şi să nu te mai risipeşti în mărunţişuri şi să creşti spiritual firesc şi simplu, cu ochi cuminţi şi umilit să-ţi prelungeşti veghea după-amiază şi seara, în cele şapte Laude.

Am răsfoit iarăşi o parte din filele scrise de Părintele Ioanichie Bălan, care s-a apucat cu multă seriozitate să facă portretul în cuvinte multor duhovnici din sfintele noastre mănăstiri şi am observat că cele scrise despre Părintele Paisie au dimensiunea însufleţirii smereniei, cu dorinţa de a nu strica liniştea duhului Părintelui Paisie, pentru că el a intrat în conştiinţa credincioşilor şi-n pomenirea Sfintei Biserici, prin neobişnuita lui smerenie, desfăcându-se de legăturile lumii, pentru legătura cu Dumnezeu, ducând până la capăt făgăduinţele cu asprimea unei vieţi şi cu o simplitate cuminte până

la sfârşitul vieţii lui.

El a fost lumina care a scos mulţi orbiţi sufleteşte la lumina adevărului, gesturile lui erau purificatoare şi el mi-a imprimat în conştiinţă gustul de a intra în legătură cu Sfinţii, prin pomenirea smereniei lor în rugăciunile mele.

Ieroschimonahul şi-a trăit viaţa până la ardere, până la punctul de extrem, nederanjat de prezenţa creştinilor care-l căutau. Idealurile sale de viaţă n-au fost decât rugăciunea şi lacrimile, neştiute de nimeni, ce zămisleau în ele truda de a gusta netulburat din necazurile celor mulţi, în sonoritatea poveţelor sale în spaţiul închis al chiliei, unde îngropa fapte dezordonate ale ucenicilor săi.

Unii din lumea aceasta trăiesc pentru glorie, alţii pentru un mormânt cu coroane frumoase. Marele Cuvios a trăit sub cerul înalt, cu nori subţiri, ca sufletul să respire din mireasma bobului de tămâie farmecul sufletelor celor asemenea lui, din lumea terestră de sus sau din lumina soarelui, a lunii şi a stelelor.

Ceea ce impresionase încă din timpul vieţii şi a fascinat apoi după moartea

sa a fost puterea de înţelegere şi generozitatea şi respectul pentru fiecare şi pentru profunzimea credinţei. Părintele a fost comoara din adânc, care a aparţinut tuturor celor iubitori de Dumnezeu şi de Biserică.

De fiecare dată când l-am întâlnit, era mai înnoitor şi mai proaspăt în vorbe de duh, fapt pentru care şi spun că, într-un sens superior, Părintele Paisie prin cuvintele şi vorbele sale consemnate în cărţi continuă să ne urmărească de câte ori le citim din paginile truditorilor de condei.

L-am cunoscut, evident, la vremea tinereţii mele, dar nu atât de des cât ar fi trebuit, însă am avut şansa să-i văd chipul, să-i aud vocea şi să-i cunosc felul său propriu şi înfăţişarea asemănătoare cu a Sfinţilor. Îmi amintesc de îmbrăcămintea lui sărăcioasă, dar care ascundea un Cuvios energic pentru Dumnezeu. Avea o conştiinţă mai vie şi mai frământată înlăuntrul său pentru lumea de dincolo.

Părintele Paisie a oferit Bisericii noastre un exemplu, un model la nivelul cel mai reprezentativ de monah autentic, care a corespuns valoric exigenţelor ti-

piconale şi canonice. Acest slujitor, care acum se-nvecinează cu Sfinţii, L-a văzut cu ochii deschişi pe Hristos şi pe Maica Domnului. El a fost sacru, plin de taină şi străjuit de îngeri în spaţiul chiliei sale, cât şi în afara ei, încât spiritele rele nu-l atingeau.

Mi-a spus şi nu o dată, că îngerul păzitor ne stă mereu înainte şi ne ocroteşte, acolo unde suntem. Mai toată viaţa, după cum îmi spunea şi Monahul Chiril Roşu, "râvnea condiţia anonimatului pentru legământul intim cu Dumnezeu pentru marea vrednicie a spiritualităţii lui, fiind mereu pe drumul bucuriei extazului, drum străbătut de mulţi Cuvioşi şi Mărturisitori ai Adevărului, iar sfinţenia lor rodeşte peste vreme."

Părintele Paisie este al nostru, iar acum e în Slava Cerului, unde se rotesc multe suflete curate ale celor de sfântă şi dreaptă pomenire Cuvioşi şi Sfinţi, care şi-au strivit sub talpa mănăstirilor tot ce-au avut pentru mântuirea sufletului. Chipurile lor ne veghează acum pe noi, care suntem înghesuiţi de păcat, până la "sărutarea cea de pe urmă".

"Lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii"

În fond ce-aș mai putea spune despre cel acoperit de bunătate și de smerenie?

Doar atât: a fost o lumină care a luminat sufletele credincioșilor și a intrat în inimile multora pentru ca Dumnezeu să le stăpânească și a căutat mereu Colțișorul de Rai neobosind niciodată. Așa că, "să nu ne îndepărtăm" absurd de viața și faptele sale și sunt sigur că numele Părintelui Paisie este în continuare viu și va fi cât vor fi veacurile.

Părintele e de multă vreme plecat la Ceruri, dar eu şi mulţi alţii ca mine spunem:

"Cei drepţi, cei cuvioşi, cei blânzi, cei smeriţi, cei curaţi cu inima, nu sunt morţi, ci se împărtăşesc din Lumina dumnezeirii, din Slava Celui Preaînalt, pentru că şi-au realizat această fericire esenţială de aici, de pe pământ, deschizându-şi fe-

reastra către Dumnezeu, printr-o ascultare de înaltă smerenie, nu teoretică sau declarativă".

Cei care ajung la Sfânta Mănăstire Sihăstria şi vor trece prin faţa chiliei Părintelui Paisie vor simţi real şi normal duhul lui, dimensiunea sa spirituală, dragostea nefăţarnică şi mai ales acea dorinţă ca tot omul să aibă parte de un "colţişor de Rai", unde Dumnezeu umple viaţa celor credincioşi şi fără de păcat, cu simţirea lucrurilor frumoase ale Lui şi ale Sfinţilor şi Cuvioşilor Lui, unde golul, nonsensul, plictiseala nu încap în cugetare şi nici în lucrurile cele frumoase şi sfinte ale lui Hristos Mântuitorul.

Nu ştiu cât am reuşit să ilustrez aspecte luminoase din viaţa acestui Cuvios. Esenţial pentru mine rămâne faptul că am putut să activez şi mai mult dragostea şi evlavia în lumea noastră creştină pentru Părintele Paisie şi pentru toţi cei asemenea lui.

Acest Cuvios şi toţi ceilalţi sunt în spiritualitatea Ortodoxiei româneşti lumini neîntrerupte "şi chipuri de mare sfinţenie, cât şi în practicarea unei

pilduitoare iubiri de oameni", aşa cum a spus şi Părintele Dumitru Stăniloae: "Fără aceşti Cuvioşi, în Ortodoxia noastră cum s-ar putea vorbi despre o spiritualitate deosebită a poporului român?"

Călugării, sihaştrii şi marii duhovnici au fost şi au rămas ca o carte deschisă, ca fiecare să ia ce îi trebuie pentru suflet, pentru a fi pe calea mântuirii, pe calea sfinţeniei şi a iubirii de oameni.

În acest sens şi marele Mitropolit Veniamin Costachi spunea la vremea sa:

"Dacă fiecare din voi va face tot ceea ce poate spre binele Bisericii, patriei şi a omenirii, nu va pieri cetatea noastră."

Iar Sfântul Cuvios Iosif de la Văratec zice şi el:

"Nu deznădăjduiţi! Câtă vreme veţi sorbi din Cuvintele Sfinţilor Părinţi, înţelepciunea cea dumnezeiască, purtarea de grijă a Domnului şi mila Preacuratei Sale Maici nu vor lipsi dintre voi. Pentru aceea, cu avânt vă zic: nu daţi cărţile cele sfinte, ci mai degrabă strângeţi şi adunaţi, căci vine vremea când singure acestea vor mai grăi adevărul."

Varietatea materialelor ce ni-l prezintă pe Părintele şi-l aduc în memoria noastră să le ţinem în curată pietate creştină.

El nu a fost un misionar şi în îndelungata sa viaţă n-a străbătut ţara în lung şi lat. A stat locului aşa cum e în firea cuvioşilor sihaştri şi aşa a contribuit la gloria vieţii duhovniceşti, apărând dreapta credinţă, pe fruntea căreia, în evlavia noastră îi punem aureolă de "mare Cuvios" şi poate chiar "de Sfânt", pentru modul său de viaţă pilduitor, ştiind atât de bine a îmbina, cu admirabil echilibru, cele două dimensiuni: iubirea curată de Dumnezeu şi de om, în duhul cel sfânt al Evangheliei şi al Sfinţilor Părinţi, într-un mod viu şi normal, pentru a scoate pe oameni din păcat, din suferinţă şi din lucrarea demonică.

Am pus în lumină pe acest mare Cuvios ca mărturie pentru generaţiile ce vor veni, monahi şi nemonahi şi oameni de tot felul, pentru că sudorile fierbinţi ale păcatului nu l-au cuprins şi nici sudorile reci ale neştiinţei nu i-au curs pe trupul lui, doar lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii şi ele n-au rămas fără

rod, ci i-au împodobit cununa cuvioşiei de monah adevărat şi de slujitor curat al lui Dumnezeu.

Şi "Miluieşte-l Doamne cu odihnă blândă,
Că Ţi-a slujit din dragoste, nu cu osândă.
Şi-a purtat lumina cea adevărată
Din candela de suflet a lui, cea curată.

Credinţa l-a îmbrăcat în haină de lumină,
Smerenia i-a fost frumoasa lui cunună
Postirea sa cea multă, comoară neştiută.
Iubirea Sa de om, o bucurie sfântă.

Sărut acum ţărâna de pe mormântul Său
Căci, ştiu, în cer nu şade la locul celui rău.
Pe scara de lumină dintre cer şi pământ,
Coboară către noi, cu putere de Sfânt.

Şi ne cheamă la sine, cu blândul său grai,
Veniţi să vedeţi <<colţişorul de rai>>!"

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Cuprins

Cuvânt înainte 3

Scurtă biografie a Părintelui Paisie Olaru 5

Părintele Paisie Olaru
În cer cu îngerii şi pe pământ cu oamenii

de Părintele Constantin Catană
de la Mănăstirea Văratec

Părintele Paisie Olaru - În cer cu îngerii şi pe pământ cu oamenii 9

"Sfântul de pe icoană al veacului trecut" 13

"Piatra de zid a monahismului românesc" 19

"Când Părintele se roagă, dracii sunt liniştiţi şi dorm" 27

"Nu şi-a epuizat existenţa cu cele trecătoare ale lumii" 35

"Avem datoria ca toţi să facem fapte vrednice de Rai" 39

"Smerenia şi înstrăinarea de cele ale lumii i-au fost o curată virtute" 44

"Purta în inimă o dragoste atât de mare, încât ştia să înţeleagă pe fiecare" 51

"Să ne rugăm, că ziua apusului nu este departe" 57

"Cel Sfânt din colţişorul de Rai" 66

"Răul trebuie să fie dincolo de noi, ca noi să putem fi cu Hristos!" 75

"Te cunoştea când trăiai dureri şi-ţi ştia propriile sensibilităţi" 80

"Lacrimile rugăciunii i-au umbrit adesea obrajii" 86

Cărți apărute la Editura Ortodoxia

1. Părintele Arsenie Boca mi-a schimbat viața. Mărturii. Minuni.

2. Părintele Arsenie Boca - Grabnic ajutător. Mărturii. Minuni.

3. Părintele Arsenie Boca ne cheamă la el. Mărturii de la Prislop

4. Părintele Arsenie Boca - Mângâietorul celor necăjiți. Noi mărturii minunate

5. Sfântul Serafim de Sarov - Vindecări minunate din zilele noastre

6. Maica Domnului Apărătoarea noastră - Noi minuni contemporane

7. Sfânta Matrona din Moscova - Veniți să-mi povestiți necazurile voastre

8. Sfântul Nectarie Tămăduitorul din Eghina. Mărturii. Minuni.

9. Andreea Nemeș - Eu am văzut îngeri!

10. Valeriu Gafencu - Îndreptar la Spovedanie

11. Noi mărturii despre Părintele Justin

12. Părintele Justin Duhovnicul inimilor - Mărturii și minuni

13. Vlad Herman - Pelerinajele, poartă spre cer. Prislop. Petru Vodă. Aiud și altele...

14. Părintele Antim Găină - Pustnicul fără pustie

15. Sfântul Nectarie Mare Făcător de Minuni - Mărturii recente

16. Părintele Paisie Olaru - În Cer cu îngerii și pe pământ cu oamenii

17. Cuviosul Nikolai Gurianov. Un sfânt al zilelor noastre. Viața. Mărturii. Minuni.

18. Buchet de sfințenie - Minuni ale Sfinților în zilele noastre

COMENZI ONLINE:
www.librariaortodoxia.ro

DIFUZARE:
S.C. Supergraph S.R.L.
Str. Ion Minulescu Nr. 36, București
Tel: 021 - 320.61.19; Fax: 021 - 319.10.84
E-mail: contact@supergraph.ro

fedprint
tipografia

Părintele Paisie Olaru va rămâne pentru totdeauna în rândul marilor Duhovnici și Sfinți care au răsărit din neamul românesc. A ajuns la un înalt nivel duhovnicesc tocmai prin smerenia pe care a avut grijă să o păstreze până la finalul vieții pământești, dar și prin celelalte virtuți, detaliate foarte frumos în paginile următoare de inimosul Părinte Constantin Catană de la Mănăstirea Văratec.

Părintele Paisie Olaru este unul din modelele prin care îți poți sfinți și ghida viața în aceste vremuri tulburi, în care nu ne mai rămâne decât să urmăm exemplul sfinților pentru a ne salva sufletul.

Personal, m-a impresionat cuvântul său despre iertare, care ar trebui să ne pună serios pe gânduri în contextul vieții veșnice: "Dacă nu cerem iertare și nu iertăm, în zadar așteptăm Paștele!"

Vlad Herman

5 9

ISBN: 978-606-93939-7-0
9 786069 393970
editura ORTODOXIA
www.librariaortodoxia.ro